

3

109.K

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK KÖZIGAZGATÁSI KOLLÉGIUMA 19.	
FŐLAJSTROMSZÁM KEZDŐIRATON:	
Postán/Gyűjtőládába/Személyesen/E-mailen/Faxon/E-irat	
Érkezett:	2023 AUG 07.
PÉLDÁNY:	IV. 1. példány
MELLÉKLET:	KÖZTÜK: M6H
FŐLAJSTROMSZÁM:	701982/23
UTÓIRATON:	

Alkotmánybíróság

megküldve a Fővárosi Törvényszék útján
(1027 Budapest, Tölgyfa utca 1-3.)

alkotmányjogi panasz

Az irat elektronikus iratról
készített másolat

2023 AUG 07.

a Wizz Air Hungary Légitársaság Zrt.
(1103 Budapest)

indítványozónak
Jogi képviselő:

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: IV/ 01981 - 0 / 2023		
Érkezett: 2023 SZEPTEMBER 14.		
Erkezés módja		
☐ POSTÁN	☒ @	EGYÉB:
Példány: 1	Melléklet: 9	Kezelőiroda: lu

a Kúria Kfv.III.37.188/2023/7. számú
végzésével szemben.

HN: 09.12.

K

[illegible]

alkotmányjogi panaszt

I. A Kérelem	3
II. Összegző indokolás.....	3
III. Részletes Indokolás.....	4
A. Az Alapügy és eljárási előzmények	4
1. A megelőző fogyasztóvédelmi eljárás.....	4
2. Az elsőfokú bírósági eljárás	4
3. A Kúria Végzése	5
B. Az Indítvány alkotmányjogi indokolása.....	6
1. A releváns jogszabályi háttér	6
2. A Kúria Végzése sérti az Indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát	7
IV. A befogadhatóság kérdéséhez (Abtv. 27.§ és 29. §).....	12
A. Az Indítványozó az egyedi ügyben érintettnek minősül	12
B. A Kúria Végzése tartalma alapján a bírósági eljárást lezáró döntésnek minősül	12
C. Az Indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sértette a Kúria Végzése.....	14
D. A Kúria Végzésével szemben nincs helye jogorvoslatnak.....	14
E. Bírósági döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességről, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésről van szó	14
F. A törvényes határidő megtartása	15

V. Eljárási kérdések (Abtv. 51-53. §§) 15

I. A KÉRELEM

1. Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Budapest Főváros Kormányhivatala („BFKH”) a BP-05/200/160/2020 számú ügyben („Alapügy”) hozott BP-05/200/160-3/2020 iktatószámú határozata („BFKH Határozat”) (amelyet *K/2.* szám alatt csatoltunk) bírósági felülvizsgálata kapcsán indult eljárásban, a Kúria Kfv.III.37.188/2023/7. szám alatt hozott végzését („Kúria Végzése”) (amelyet *K/3.* szám alatt csatoltunk) az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján szíveskedjék megsemmisíteni, arra tekintettel, hogy a Kúria Végzése sérti az Indítványozó jogát a tisztességes eljáráshoz és ekként az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésével ellentétes.

II. ÖSSZEGZŐ INDOKOLÁS

2. Az Indítványozó a Kúria Végzésének alaptörvény-ellenességét abban látja, hogy a Kúria deklarálta, hogy a BFKH hatáskörrel rendelkezik a visszautasított beszállás és légijáratok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 261/2004/EK rendelet („Rendelet”) 7. cikke szerinti kártalanítás megfizetésére kötelezni az Indítványozót.

3. A Rendelet 7. cikkében foglalt kártalanítás, mint követelés ugyanis valójában egy polgári jogi igény, amelyet csak a követelésre jogosult utas (nem pedig a BFKH) és csak polgári bíróság (nem pedig a BFKH mint fogyasztóvédelmi hatóság) előtt érvényesíthet. A jelenlegi jogszabályi környezet nem ad felhatalmazást a fogyasztóvédelmi hatóságoknak, így a BFKH-nak sem arra, hogy a Rendelet 7. cikke szerinti kártalanítás megfizetésére kötelezze a légitársaságokat. A BFKH hatásköre csak arra terjed ki, hogy a Rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén fogyasztóvédelmi bírságot szabjon ki, arra viszont nem, hogy közigazgatási hatóságként polgári jogi igényről döntsön.

4. A tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata¹ rámutatott arra, hogy az eljárási törvények az abszolút hatályon kívül helyezési okokat akként alkották meg, hogy figyelembe vették, hogy egy abszolút hatályon kívül helyezési ok fennállta, mint a hatáskör hiányában történő eljárás is ab ovo sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt a tisztességes eljáráshoz való jogot.

5. Az Indítványozónak a tisztességes eljáráshoz való jogán belül is különös sérelmet szenvedett a törvényes bíróhoz való joga azáltal, hogy a vele szemben támasztott polgári jogi igényről nem polgári bíróság, hanem egy fogyasztóvédelmi hatóság döntött, hiszen ezzel elesett a bírósági eljárás valamennyi garanciájától (pl. törvényes bíróhoz való jog, kontradiktórius eljárás, bírói függetlenség). Ezt a jogsérelmet nem orvosolja az sem, hogy a fogyasztóvédelmi hatóság határozata ellen bírósági felülvizsgálatnak van helye, ugyanis ez a bíróság teljesen más jogviszony szerkezet és összetétel alapján dönt, mint az egyébként illetékes polgári bíróság (azaz az Indítványozót így továbbra is megfosztották törvényes bírójától).

6. A Kúria Végzése a döntés elvi tartalmaként mondta ki, hogy a fogyasztóvédelmi hatóságok hatáskörrel rendelkeznek a Rendelet 7. cikke szerinti kártalanítás megfizetésére kötelezni a légitársaságokat, valamint utasította az elsőfokú bíróságot, hogy az új eljárást annak alapulvételével folytassa le, hogy a BFKH hatáskörrel rendelkezett a Rendelet 7. cikke szerinti

¹ 21/2014. (VII. 15.) AB határozat

kártalanítás megfizetésére kötelezni az Indítványozót. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság köteles betartani a Kúria utasítását, a jelen alkotmányjogi panaszában kifejtett alaptörvény-ellenes sérelem tekintetében az eljárás lényegében már lezárult, továbbá a Kúria iránymutatásának megfelelően lebonyolított új eljárásban már kizárt az alaptörvény-ellenesség orvoslása. Ennek megfelelően a Kúria Végzésével szemben helye van alkotmányjogi panasznak a 1001/2013. (II.27.) AB Tü. határozat (az *Ügyrend*) 32.§ (6) bekezdése értelmében.

7. Az Indítványozó szerint jelen ügy kapcsán az az alkotmányos jelentőségű kérdés merül fel, hogy a közigazgatási bíróság egy közigazgatási hatóságot (és közvetve saját magát, felülvizsgálati jogkörben) felruházhat-e hatáskörrel arra, hogy tartalmát tekintve egy polgári jogi igény megítéléséről döntsön.

III. RÉSZLETES INDOKOLÁS

8. Az Indítványozó az alábbiakban (i) a megelőző bírósági eljárásnak a jelen alkotmányjogi panasz elbírálása kapcsán releváns pontjait mutatja be, majd (ii) részletes alkotmányjogi indokolását adja indítványának.

A. Az Alapügy és eljárási előzmények

1. A megelőző fogyasztóvédelmi eljárás

9. [REDACTED] nevű utas („*Bejelentő*”) az Indítványozó 2019. január 11-én, Budapest – Bari útvonalon közlekedő járatának késése miatt bejelentést tett a BFKH-nál. A BFKH a bejelentés alapján fogyasztóvédelmi eljárást indított az Indítványozóval szemben. Az eljárás során az Indítványozó előadta, hogy a járat azért közlekedett körülbelül 6 órás késéssel, mivel Olaszországban a légi irányítók sztrájkot tartottak, ezért az Indítványozó csak később tudta elindítani a járatot.

10. A BFKH az eljárásban az akkori Innovációs Technológiai Minisztérium Légügyi Kockázattertelékesítési Hatósági Főosztályához („*Hatósági Főosztály*”) fordult és kérte, hogy a Hatósági Főosztály foglaljon állást abban, hogy a járat késését a Rendelet 5. cikk (3) bekezdése alapján rendkívüli körülmény okozta-e.²

11. A BFKH a BFKH Határozatban megállapította, hogy a járat késését nem rendkívüli körülmény okozta, mivel az Indítványozó által hivatkozott olaszországi sztrájk hivatalos kezdő időpontja valamivel későbbi időpont volt, mint a járat várható érkezési ideje.

12. Mindezek alapján a BFKH a Határozatban megállapította, hogy az Indítványozó megsértette a Rendelet 5. cikk (1) bekezdés c) pontját és 7. cikk (1) bekezdés a) pontját, mivel nem fizette meg a Bejelentő részére a Rendelet szerint a jelentős késés esetén járó 250 eurós kártalanítást. Előbbiek okán a BFKH Határozat kötelezte az Indítványozót, hogy fizesse meg a 250 eurós kártalanítást a Bejelentő részére, továbbá hogy a jövőben minden olyan esetben fizesse meg a Rendeletben előírt kártalanítás összegét a – Társaságnál panaszt tevő – utas(ok)nak, amikor a Társaság által üzemeltetett járat törlését/késését, illetve a beszállás visszautasítását nem rendkívüli körülmény okozta.

2. Az elsőfokú bírósági eljárás

² Az Indítványozó megjegyzi, hogy a BFKH a Hatósági Főosztály megkereséséről és annak eredményéről nem tájékoztatta, mindezekről csak a BFKH Határozatban szerzett tudomást.

13. Az Indítványozó 2020. április 24-én keresetet nyújtott be a Fővárosi Törvényszékhez („Törvényszék”) és kérte, hogy a Törvényszék semmisítse meg a BFKH Határozatot, annak közzétételére visszamenő hatállyal a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény („Kp.”) 92.§ (1) bekezdés a)-d) pontjai alapján.

14. Az Indítványozó keresetében a következő megsemmisítési okokra hivatkozott:

- a) a fogyasztóvédelmi eljárásban az elsőfokú eljárás lényegi garanciái sérültek,
- b) az Indítványozó nem sértette meg a Rendelet szabályait,
- c) a BFKH-nak nem volt hatásköre konkrét személy részére konkrét összegű kártalanítás megfizetésére kötelezni az Indítványozót, mivel ez polgári bíróságok hatáskörébe tartozik.

15. 2020. november 6-án kelt végzésével a Törvényszék az elsőfokú eljárást felfüggesztette a Törvényszék előtt egy másik folyamatban lévő eljárásban kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárásra tekintettel. Az Európai Unió Bírósága a C-597/20. számú ügyben („LOT ügy”) arra a kérdésre kereste a választ, hogy a Rendelet 16. cikk (1) és (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az ezen Rendelet végrehajtásáért felelős nemzeti szerv, amelyhez egyéni utaspanasszal fordultak, nem kötelezheti az érintett légitársaságot [az említett rendelet] alapján az utasnak járó kártalanítás fizetésére. A Rendelet 16. cikkének értelmezésekor az Európai Unió Bírósága a 2022. szeptember 29-én meghozott ítéletében („LOT EUB Ítélet”) arra a következtetésre jutott, hogy a tagállamoknak lehetőségük van a Rendelet végrehajtásáért felelős nemzeti szervet felhatalmazni arra, hogy a légitársaságokat az utasoknak a Rendelet 7. cikke alapján járó kártalanítás megfizetésére kötelezzék, ha a nemzeti szervhez egyéni utaspanasszal fordultak, ehhez azonban kifejezett jogszabályi felhatalmazás szükséges és biztosítottnak kell lennie a légitársaság számára a bírósági jogorvoslat lehetőségének.³

16. A Törvényszék 2022. november 30-án a LOT EUB Ítélet meghozatalát követően folytatta az elsőfokú bírósági eljárást. A 2023. február 7-én kelt elsőfokú ítéletében („Elsőfokú Ítélet”) a Törvényszék megállapította, hogy a LOT EUB Ítélet alapján egyértelmű, hogy önmagában a Rendelet 16. cikkéből nem vezethető le a BFKH hatásköre a Rendelet 7. cikke szerinti kártalanításra kötelezésre. A Törvényszék egyéb olyan jogszabályt sem talált, amely kifejezett felhatalmazó rendelkezést tartalmazna és ilyenre a BFKH sem hivatkozott, emiatt a Törvényszék megállapította, hogy a BFKH hatáskör hiányában járt el, ezért a BFKH Határozata az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) 123.§ (1) bekezdés a) pontja alapján semmis és a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 92.§ (1) bekezdés a) pontja alapján megsemmisítette.

3. A Kúria Végzése

17. Az Elsőfokú Ítélet ellen a BFKH nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását.

18. A Kúria a felülvizsgálati eljárásban megvizsgálta a Rendelet és az alapul fekvő nemzeti jogszabályok szövegét és ez alapján a Kúria Végzése elleni felülvizsgálati kérelmet alaposnak találta. Ennek folytán a Kúria az Elsőfokú Ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. A döntés elvi tartalmaként a Kúria a következőt határozta meg: „Az Európai Parlament és a Tanács 261/2004/EK rendelete (a továbbiakban: Rendelet) végrehajtásáért felelős hatóság a fogyasztóvédelmi hatóság. A nemzeti jogszabályok az uniós joggal összhangban hatáskört biztosítanak a fogyasztóvédelmi hatóságnak mint a Rendelet 16. cikk (1) bekezdése szerint kijelölt nemzeti szervnek a járat törléséből, késéséből

³ LOT EUB Ítélet, 19. és 42. bekezdések

fakadó, a Rendelet 7. cikk (1) bekezdésében meghatározott kártalanítási összeg fizetésére kötelezésre is.”⁴

19. A fentiek szerint pedig a következő utasítást adta az elsőfokú bíróságnak: „Az új eljárás során az elsőfokú bíróságnak érdemben kell elbírálnia a felperes keresetében foglaltakat azzal, hogy a fentiekben kifejtettek értelmében az alperes hatáskörrel rendelkezik a kártalanítás megfizetésére kötelezésre.”⁵ A Kúria végzése tehát az elsőfokú bíróságra nézve kötelező erővel kimondta, hogy a BFKH hatáskörrel rendelkezett az Indítványozót a Rendelet 7. cikke szerinti kártalanítás megfizetésére kötelezni.

B. Az Indítvány alkotmányjogi indokolása

20. Az Indítványozó először (i) bemutatja az ügy szempontjából releváns jogszabályi rendelkezéseket. Majd (ii) indokolását adja annak, hogy a Kúria Végzése miért sérti az Indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát.

1. A releváns jogszabályi háttér

21. A visszautasított beszállítás és légijáratok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 261/2004/EK rendelet („**Rendelet**”) szabályozza az utasok egyes jogait a légi személyszállítás területén. Többek között, a Rendelet 5. cikk (1) bekezdés c) pontja alapján, járat törléskor (3 órát meghaladó késéskor) bizonyos esetekben az utasok jogosultak a Rendelet 7. cikke szerinti 250-600 euróig terjedő összegű kártalanításra. A Rendelet 5. cikk (3) bekezdése alapján a légifuvarozó mentesül a Rendelet 7. cikke szerinti kártalanítás fizetési kötelezettsége alól, ha bizonyítja, hogy a járat törlését olyan rendkívüli körülmények okozták, amelyeket minden ésszerű intézkedés ellenére sem lehetett volna elkerülni.

22. A Rendelet 16. cikke „Jogsértések” cím alatt rendelkezik a Rendelet végrehajtására jogosult nemzeti szervek kijelöléséről az alábbiak szerint:

„(1) Minden tagállam kijelöl egy szervet, amely e rendelet végrehajtásáért felel a területén levő repülőterekről induló légijáratok, valamint harmadik országból e repülőterekre induló járatok tekintetében. Adott esetben e szerv meghozza a szükséges intézkedéseket az utasok jogait tiszteletben tartásának biztosítása érdekében. A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot arról, hogy e bekezdéssel összhangban melyik szervet jelölték ki.

(2) A 12. cikk sérelme nélkül minden utas az (1) bekezdés alapján kijelölt bármely szervnél vagy a tagállam által kijelölt bármely illetékes szervnél panaszt tehet e rendeletnek a tagállam területén található repülőtéren történt állítólagos megsértésével vagy a tagállam területen található repülőtérre harmadik országból induló járatokkal kapcsolatban.

(3) A tagállamok által e rendelet megsértésére előírt szankcióknak hatékonynak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük.”

23. A Rendelet végrehajtására jogosult nemzeti szerv kijelöléséről szóló jogszabályi rendelkezéseket a következőkben gyűjtöttük össze:

⁴ Kúria Végzése 53. bek.

⁵ Kúria Végzése 52. bek

24. A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény („Fgytv.”) 43/A.§ (2) bekezdés: „A fogyasztóvédelmi hatóság látja el – szükség szerint a légiközlekedési hatóság megkeresésével – az (EU) 2017/2394 rendelet végrehajtását a visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet rendelkezéseibe ütköző Európai Unió belüli jogsértések tekintetében.”

25. A fogyasztóvédelmi hatóság kijelöléséről szóló 387/2016. (XII.2.) kormányrendelet 3.§ (4b) bekezdése: „A Kormány a légi személyszállítás szabályairól szóló 25/1999. (II. 12.) Korm. rendelet 27. § (3)–(4) bekezdésében foglaltak tekintetében fogyasztóvédelmi hatósággént a nemzetközi kereskedelmi repülőtér székhelye szerint illetékes kormányhivatalt jelöli ki.”

26. A légi személyszállítás szabályairól szóló 25/1999. (II. 12.) Korm. rendelet („Kormányrendelet”) 27. § (3)–(4) bekezdése:

„(3) A 261/2004/EK rendelet 16. cikkének (2) bekezdése alapján kijelölt szerv a fogyasztóvédelmi hatóság.

(4) A fogyasztóvédelemről szóló törvényben meghatározott fogyasztóvédelmi bírság kiszabása szempontjából a 261/2004/EK rendelet rendelkezéseinek megsértése a fogyasztóvédelmi rendelkezések megsértésének minősül.”

27. A fentiekén túl az Fgytv. 45/A.§ (1)–(3) bekezdése sorolja a fogyasztóvédelmi hatóságok általános feladatkörét, melyet területi korlátok miatt nem másoltunk be az indítványba.

28. Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

2. A Kúria Végzése sérti az Indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát

a) Az Indítványozó ügyében hatáskör hiányában járt el a BFKH, ami önmagában sérti a tisztességes eljárás követelményét

29. Az előző pontban foglalt releváns jogszabályi rendelkezésekből kitűnik, hogy a BFKH-nak nincsen kifejezett jogszabályi felhatalmazása arra, hogy a Rendelet 7. cikke szerinti kártalanítás megfizetésére kötelezze a légitársaságokat. Kiemelendő, a Kormányrendelet 27. § (4) bekezdése: „A fogyasztóvédelemről szóló törvényben meghatározott **fogyasztóvédelmi bírság kiszabása szempontjából a 261/2004/EK rendelet rendelkezéseinek megsértése a fogyasztóvédelmi rendelkezések megsértésének minősül.**” Ez a szakasz egyértelműen rögzíti, hogy a jogalkotó a Rendelet rendelkezéseit a fogyasztóvédelmi bírság kiszabás szempontjából tekinti fogyasztóvédelmi rendelkezésnek. Tehát a Rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén a fogyasztóvédelmi hatóság jogosult fogyasztóvédelmi bírságot kiszabni. Ebből a rendelkezésből nem következik azonban, hogy a fogyasztóvédelmi hatóságnak arra is lenne jogköre, hogy kártalanítás megfizetésére kötelezze a légitársaságokat. Sőt, a fenti jogszabályi rendelkezések elemzéséből pont az a jogalkotói szándék olvasható ki, hogy a jogalkotó kifejezetten a bírságolási jogkörre kívánja szorítani a fogyasztóvédelmi hatóság hatáskörét.

30. Ez bizonyosan nem véletlen, hiszen a Rendelet 7. cikkében foglalt kártalanítás egy polgári jogi igény. A magyar bírósági gyakorlat egységes abban a tekintetben, hogy a légitársaság és az utas között sajátos polgári jogi jogviszony (ún. légi személyszállítási szerződés) jön létre, amelyből

fakadó alanyi jogok és kötelezettségek is polgári eljárás tárgyát képezhetik.⁶ A 7. cikkben foglalt követelést nevezhetjük többféleképpen, a Rendelet vegyesen használja a kártalanítás és a kártérítés kifejezéseket, de nevezhetnénk akár átalánykártérítésnek is, ez nem változtat ugyanis a követelés természetén: ez egy polgári jogi igény (ennek az alkotmányjogi következményeit az alábbi b) pontban fejtjük ki részletesen).

31. Az Indítványozó álláspontja szerint tehát a hatályos jogszabályok nem biztosítanak hatáskört a BFKH-nak a Rendelet 7. cikke szerinti kártalanítás megfizetésére kötelezésre.

32. A tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata világossá teszi, hogy ha egy közigazgatási hatóság / bíróság hatáskör hiányában hoz döntést, akkor az már önmagában sérti a tisztességes eljárás követelményét:

„Az Alaptörvényben deklarált alapjogok és alkotmányos elvek - mint például a tisztességes eljáráshoz való jog, a törvény előtti egyenlőség, a pártatlanság, ügyek észszerű határidőn belül elbírálásának elve - jelennek meg az egyes eljárási kódex alapelvi rendelkezéseiben és - esetenként - részletszabályaiban is. Ezzel szoros összefüggésben az Alaptörvényre vezethető vissza az abszolút hatályon kívül helyezés jogintézménye is, amely esetében a törvényalkotó már eleve mérlegelte az eljárás tisztességességét, és akként határozott, hogy az abszolút hatályon kívül helyezési okok fennállása esetén egyértelműen alaptörvény-ellenes a bírói döntés, így ennek szankciója pedig nem lehet más, mint a hatályon kívül helyezés.⁷ A bíróságnak ezekben az esetekben tehát nincs mérlegelési lehetősége, azaz, ha olyan súlyos eljárási szabálysértést észlel, amely abszolút hatályon kívül helyezési oknak számít, akkor hatályon kívül kell helyeznie az alsóbb fokú bíróság határozatát. Amennyiben ez nem következik be, akkor az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik annak megállapítása, hogy az eljáró bíróságok eljárása sértette-e az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.”⁸

33. Mivel tehát a BFKH hatáskör hiányában hozta meg a döntését, ezért az az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján ab ovo sértette az Indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát. A Kúria Végzése pedig jóváhagyta és fenntartotta ezt az alapjogsértést, ezért azt meg kell semmisíteni.

b) *Az Indítványozó törvényes bíróhoz való joga sérül azáltal, hogy ügyében polgári bíróság helyett a fogyasztóvédelmi hatóság és a közigazgatási bíróság járt el*

34. A 21/2014. (VII. 15.) AB határozatban (Indokolás [76]) a tisztelt Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy „[a]z Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyét a törvény által felállított bíróság bírálja el. A törvény által felállított bíróságra vonatkozó követelmény magában foglalja a törvényes bíróhoz való jogot, vagyis azt, hogy egy konkrét ügyben az eljárási törvényekben megállapított általános hatásköri és illetékességi szabályok szerint irányadó bíróság járjon el. Ezt az alkotmányos elvet a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) az Alapelvek között úgy fogalmazza meg, hogy senki sem vonható el törvényes bírójától [8. § (1) bekezdése]. Ezen túlmenően a Bszi. ismeri a törvény által rendelt bíró fogalmát, aki pedig az eljárási szabályok szerint a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró [8. § (2) bekezdés]. Az ügyelosztási rendet az objektivitás és a személytelenség biztosítása, az önkényesség kizárása érdekében előző évben állapítja meg a

⁶ EBH 2011. 2312., BH 2011. 163.

⁷ 28/2019. (XI.4.) AB határozat (82) bekezdés

⁸ 3219/2018. (VII. 2.) AB határozat(27)-(29), (31), (33)-(35); 28/2019. (XI.4.) AB határozat (82) bekezdés

bíróság elnöke, amely a tárgyévben kizárólag szolgálati érdekből vagy a bíróság működését érintő fontos okból módosítható [9. § (1) bekezdés] {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [32]}.”

35. Ugyanezen AB határozatban (Indokolás [75]) az Alkotmánybíróság kimondta, hogy: „Az Alkotmánybíróság a 993/B/2008. AB határozatában megállapította, hogy „a »törvényes bírótól való elvonás tilalma« [...] – az önkényes ügyelosztási renddel szemben – az eljárás résztvevőit megillető biztosíték, aminek csak egyik eleme a Bszi. szabályaira épülő szolgálati beosztás szisztémája. Annak megítélésénél, hogy a konkrét ügyben ki tekinthető törvényes bírónak, ugyanilyen súllyal jönnek számításba – többek között – az eljárási törvénynek a hatáskörre, illetékességre, a jogorvoslati rendre és a tisztességes eljárás követelményének biztosítására vonatkozó további rendelkezései. Az pedig éppen a törvény előtti egyenlőség érvényesülését szolgálja, hogy az említett jogszabályok mindenki számára olyan bíró közreműködését garantálják, akitől az ügy tárgyilagosa megítélése nyilvánvalóan elvárható”. {idézi a 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [33]}”

36. A tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlatából tehát egyértelműen következik, hogy a törvényes bírótól való elvonás tilalma kulcsfontosságú alkotmányos követelmény. Ugyancsak egyértelmű továbbá, hogy ha már önmagában egy adott bíróságon meghatározott ügyelosztási rend önkényessége is sérti a törvényes bíróhoz való jogot, akkor annak még súlyosabb sérelmét valósítja meg az, ha egy valójában polgári bírósági hatáskörbe tartozó ügyben nem is bíróság, hanem egy közigazgatási hatóság (!) jár el, ahogy az is, hogy a bírósági felülvizsgálatot is közigazgatási bíróság (és nem polgári bíróság!) végzi. A következőkben az Indítványozó részletesen kifejti, hogy milyen érvek alapozzák meg a törvényes bíróhoz való jog sérelmét.

37. A polgári jogi igénynek sajátja, hogy annak érvényesítésére a Bejelentő (és nem a BFKH) polgári bírósági úton (nem pedig hatósági eljárás útján) jogosult a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény („Ptk.”) 1:6.§-a alapján. A fogyasztóvédelmi hatóság csak és kizárólag a közjogi jogszabályoknak való megfelelés kikényszerítésére hivatott, nem pedig a magánjogi igények érvényesítésének a fóruma. Sem a fogyasztóvédelmi hatóságok szervei, személyi viszonyai, sem pedig a hatósági eljárás garanciái nem feleltethetők meg a polgári jogviszonyra modellezett polgári igényérvényesítési útnak.

38. Mivel a jelen esetben polgári jogi (kártérítési/kártalanítási) igényről van szó, az igényről döntő szervnek alkalmasnak kellene lennie arra, hogy alkalmazza a teljes kötelmi jogi joganyagot. A szerződés létrejötte, érvényessége, hatályossága vagy az elévülés szabályai például bizonyosan nem tehetőek félre a konkrét kártérítési/kártalanítási igény vizsgálatakor.

39. De előfordulhat a beszámítás vagy az engedményezés jogszerűségének vizsgálata is. Iparági gyakorlat például, hogy működnek az utasoknak járó kártalanítás behajtására szakosodott vállalkozások, akikre járatörlés esetén az utasok engedményezik a kártalanításra vonatkozó követeléseiket, majd ezek a vállalkozások csoportos perlés keretében több utas igényét érvényesítik egyszerre. Hogyan dönthetne például egy közigazgatási hatóság (vagy akár bíróság) arról, hogy az utas engedményezése hatályos volt-e a légitársaság tekintetében (a polgári jog általános szabályai, a légitársaság általános szerződési feltételei alapján)?

40. A tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata is kifejezésre juttatta, hogy közigazgatási hatóságok hatásköre nem terjed ki a felek közötti polgári jogviszonyra. Ebben a körben releváns alkotmánybírósági ügyben az utólagos normakontroll eljárás tárgyát az az Art. rendelkezés képezte, amely jogosultságot adott az adóhatóságnak, szerződést, ügyletet és más hasonló cselekményeket az adóügyi eljárásban „valódi tartalmuk szerint” minősíteni. Az alkotmányjogi panasz többek között azzal érvelt, hogy ez a szabály elvonja a polgári jogi bíróságok hatáskörét, illetve ellentétes a szerződési szabadsággal, amely érveket az Alkotmánybíróság az alábbi indokolással utasította el:

„A támadott adóügyi rendelkezés azonban nem biztosít az adóhatóságnak jogosultságot arra, hogy a szerződő felek szerződési autonómiájába beavatkozzon. Az adóügyi és a polgári jogi jogviszony ugyanis egymástól elválnak és az adóhatóság megállapítása nem hat ki a felek polgári jogi jogviszonyára. Az adóhatóság minősítése kizárólag adóügyi szempontból releváns és az a közjogi jogviszonyban nem álló harmadik személyre (személyekre) kihatással nincs. Mivel az adóhatóság értékelése a szerződő felek közötti polgári jogi jogviszony szempontjából közömbös, az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nincs releváns alkotmányossági összefüggés a támadott rendelkezés és a szerződési autonómia között. [...] Az alkotmányosan aggályosnak tartott norma nem ad felhatalmazást az adóhatóságnak arra, hogy az alá- és fölérendeltség közigazgatási jogi elemeit a magánautonómiába tartozó jogviszonyokba beemelve.”⁹

41. Súlyosan sérült az Indítványozó tisztességes eljáráshoz való joga azért, hogy a vele szemben támasztott polgári jogi igényről egy olyan hatóság döntött, ami nem rendelkezik polgári jogi szakértelemmel és egy olyan eljárásban, ami a bírósági eljárás garanciáit nem biztosítja.

42. A bírósági eljárás és a közigazgatási hatósági eljárás alapvető különbségeket hordoz. A bírósági eljárás célja, az igazságszolgáltatás¹⁰, a jogvédelem, a jogviták eldöntése a jogsértés megállapítása, szankcionálása és a megsértett jogrend helyreállítása. Ezzel szemben a közigazgatási eljárás célja a közigazgatási feladatok megvalósítása és a társadalmi életviszonyok aktív alakítása a közjogi jogszabályoknak való megfelelés kikényszerítésével. A közigazgatási hatósági eljárásban hiányzik a bírósági eljárásokban garanciális jelleggel érvényesülő kontradiktórius jelleg, továbbá a hatósági ügyintézők nem rendelkeznek a bírókat megillető függetlenséggel sem, felettesük vagy a közigazgatási szerv utasításait kötelesek végrehajtani.¹¹ Ezek a közigazgatási eljáráshoz képest a bírósági eljárásban érvényesülő plusz eljárási garanciák (kontradiktórius eljárás, bírói függetlenség), mind olyanok, melyektől az Indítványozó elesett azért, hogy az Alapügyben a fogyasztóvédelmi hatóságként eljáró BFKH döntött a Rendelet 7. cikke szerinti polgári jogi igény kapcsán.

43. A két eljárástípus között kardinális különbség továbbá, hogy a bíróságok csak kérelemre indítanak eljárást, még a közigazgatási hatóságok hivatalból, tehát akár az ügyfél akarata nélkül is eljárhatnak. Ahogy fentebb már utaltunk rá a Rendelet 7. cikke szerinti kártalanítás egy az utast megillető alanyi jog, melyet csak ő jogosult a légitársasággal szemben érvényesíteni. Ugyan ez az Alapügyben nem következett be, de ha a fogyasztóvédelmi hatóságok hatáskörrel rendelkeznek a Rendelet 7. cikke szerinti kártalanításra kötelezni a légitársaságokat, akkor felmerül a kérdés, hogy hivatalból eljárás joga ebben az esetben is megilleti-e a őket? Például, ha egy fogyasztóvédelmi hatóság egy konkrét panaszos ügyében megállapítja, hogy a járat törlése kapcsán az utast megilleti a kártalanítás, kötelezheti-e a légitársaságot arra, hogy a járat többi utasának is fizessen kártalanítást, anélkül, hogy azok bármiféle igényt támasztottak volna rá.¹² Ebből a felvetésből is látszik, hogy polgári jogi igényről való döntésnek közigazgatási hatósági hatáskörbe vonása az

⁹ 724/B/1994. AB határozat 1-2. pontok

¹⁰ Alaptörvény 25. cikk

¹¹ Árva Zsuzsanna, Balázs István, Barta Attila, Pribula László, Veszprémi Bernadett: Közigazgatási eljárások (Balázs István szerk.; 2023) 2.1., 2.6. alcímek

¹² Az Fgytv. 38. §-a alapján, 2023. június 25. óta többek között a fogyasztóvédelmi hatóságok is jogosultak képviselői keresetet indítani a fogyasztókat érintő jogsértés megszüntetésére irányuló intézkedés, jogsérelem orvoslása vagy mindkettő meghozatala céljából. Itt azonban nem erről van szó, már csak azért sem mert itt a fogyasztóvédelmi hatóság maga, bírósági eljárás lefolytatása nélkül kötelezhetné a légitársaságot, ügyfélnek nem minősülő fogyasztóknak kártalanítás megfizetésére.

Indítványozót ért konkrét alapjogsérelmeken túl egyéb módon is súlyos alaptörvény-sértéshez vezethet.

44. Az Indítványozó a törvényes bíróhoz való jog sérelmét azáltal sem látja orvosoltnak, hogy lehetőség van a BFKH határozatának közigazgatási bíróság általi felülvizsgálatát kérni. A közigazgatási bírósági eljárás rendeltetése, természete ugyanis nem alkalmas a polgári jogi igényekkel kapcsolatos jogvita eldöntésére: a két eljárás merőben különbözik.

45. Egyrészt, nem véletlen, hogy a közigazgatási és polgári bírósági eljárást különböző kódexek is szabályozzák, amelyek teljesen különböző perrendet írnak elő.

46. Másrészt, a közigazgatási jogvita tárgya a közigazgatási szerv tevékenysége jogszerűségének vizsgálata, míg a polgári per esetében a mellérendeltség és egyenjogúság elve szerint szabályozott, a személyek alapvető vagyoni és személyi viszonyai képezik a per tárgyát. Ezt mutatja, hogy a Kp. 5. § (1) bekezdése szerint közigazgatási bírói útra a közigazgatási jogvita tartozik, vagyis a közigazgatási hatóság és az ügyfél közötti jogvita. A Rendelet 7. cikkében foglalt kártalanítási igényrel kapcsolatos jogvita pedig nem a fogyasztóvédelmi hatóság és a légitársaság, hanem az utas és a légitársaság között áll fenn.

47. Harmadrészt, a közigazgatási perbe, az utas, aki valójában a Rendelet 7. cikke szerinti kártalanításra jogosult nem is félként vesz részt a bírósági eljárásban, hanem csak saját választása szerint jogosult érdekeltként perbe lépni, a közigazgatási hatóság pernyertességének előmozdítására. Az érdekelttel szemben viszont a közigazgatási perben, annak ellenére, hogy egy polgári jogi igény eldöntése a per tárgya nem terjeszthető elő beszámítási kifogás vagy viszontkereset, sőt a közigazgatási per anélkül lefolytatható, hogy az érdekeltet, aki valójában a polgári jogi igény jogosultja egyáltalán meghallgatná a bíróság.

48. Végül pedig a közigazgatási per nélkülöz egyéb más olyan garanciát is, amelyek a polgári perben adóttak. Például más a bíróságok összetétele, közigazgatási ügyekben nem a polgári jogra szakosodott bírák ítélik meg. A felek eljárási jogaikkal a polgári perben sokkal szabadabban rendelkeznek, például a közigazgatási perben az illetékességi kikötésre a felek között csak a közigazgatási szerződésekkel összefüggő jogviták esetén van lehetőség, míg a polgári jogi per esetén bármely vagyoni vita esetén.

49. Ugyancsak nem releváns az alapjogsérelem szempontjából, hogy a felek elvben jogosultak maradnak egy számukra kedvezőtlen közigazgatási hatósági / bírósági megállapítás után a polgári bírósághoz is fordulni. Ennek oka, hogy az eredeti közigazgatási hatósági / bírósági megállapítás már önmagában tartalmi változást jelent a felek polgári jogi jogviszonyában (pl. olyan fizetési kötelezettséget eredményez, amely egyébként nem állt volna fenn vagy csak később jött volna létre): így az alapjogsérelem már ezáltal is megvalósulhat.

50. Ha például (mint a jelen esetben) a légitársaságot kártalanításra kötelezte egy hatósági határozat, akkor a légitársaság fizetési kötelezettsége merőben másképp alakul, mint egy esetleges polgári perben: a légitársaság ugyanis a közigazgatási jog szabályai alapján már a hatósági határozat alapján köteles arra, hogy a kártalanítást megfizesse, anélkül, hogy adott esetben a különféle érdemi polgári jogi ellenvetéseit felhozhatná (hiszen ezen ellenvetések elbírálására a közigazgatási hatóságnak/bíróságnak nyilvánvalóan nincs hatásköre). Így pl. ha a légitársaság beszámítással élhetett volna az utassal szemben, akkor ez a beszámítás a légitársaság kártalanítási kötelezettségét a polgári jog szabályai alapján megszüntette volna: ebben az esetben a légitársaságnak egyáltalán (!) nem is állt volna fenn fizetési kötelezettsége. A későbbi polgári eljárás lehetősége tehát semmiképpen nem orvosolja az alapjogsérelmet: a légitársaságnak olyan pillanatban kell fizetési kötelezettséget teljesítenie (a vonatkozó jogszabályok alapján), amely pillanatban – egy megfelelő „párhuzamos” polgári eljárásban – vagy egyáltalán nem is lett volna fizetési kötelezettsége vagy ez a fizetési kötelezettség csak később állt volna be.

51. A törvényes bíróhoz való jog tehát egyértelműen sérült a fenti esetekben: az Indítványozó olyan hatósági / bírósági eljárásnak kellett, hogy alávesse magát, amely csorbította törvényes jogait, és amely jogsérelem már nem volt utólag orvosolható.

52. A fenti indokokra tekintettel az Indítványozónak súlyosan sérült a tisztességes eljáráshoz való joga, azon belül is kiemelten a törvényes bíróhoz való joga, mivel tartalma szerint a vele szemben támasztott polgári jogi igényről végül nem polgári bíróság, hanem közigazgatási hatóság és közigazgatási bíróság döntött. Mivel a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét a Kúria Végzése fenntartotta (hiszen meg is erősítette, hogy a BFKH hatáskörrel rendelkezik a Rendelet 7. cikke szerinti kártalanítás fizetésére kötelezni az Indítványozót), ezért a Kúria Végzése alaptörvény-ellenes.

Mindezek alapján az Indítványozó kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, állapítsa meg, hogy a Kúria Végzése alaptörvény-sértő és erre tekintettel semmisítse meg.

IV. A BEFOGADHATÓSÁG KÉRDÉSÉHEZ (ABTV. 27.§ ÉS 29. §)

53. Az Indítványozó az alábbiakban azt mutatja be, hogy jelen alkotmányjogi panaszban foglalt indítványa teljesíti az Abtv. 27. § és 29. §-ában foglalt befogadhatósági kritériumokat.

A. Az Indítványozó az egyedi ügyben érintettnek minősül

54. Az Indítványozó gazdasági társaság alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és érintettsége *prima facie* megállapítható, mivel a Kúria Végzésével érintett bírósági eljárásban felperes volt, ekként a saját ügyében hozott, számára hátrányos egyedi bírósági végzés értelemszerűen kihat az Indítványozó jogi helyzetére.

B. A Kúria Végzése tartalma alapján a bírósági eljárást lezáró döntésnek minősül

55. Az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló (módosított) 1001/2013. (II.27.) AB Tű. határozat (az *Ügyrend*) 32. § (6) bekezdése értelmében a Kúria felülvizsgálati jogkörben hozott hatályon kívül helyező és új eljárásra utasító határozatával szemben nincs helye alkotmányjogi panasz benyújtásának arra tekintettel, hogy az eljárás még folyamatban van, kivéve, ha az a tartalma alapján - a Kúria kötelező utasítása miatt - az eljárást lezáró döntésnek minősül.

56. Az Ügyrend ezen rendelkezése csak 2023. május 11-én lépett hatályba, azonban a tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata a Kúria felülvizsgálati eljárásban hatályon kívül helyező és új eljárásra utasító végzésével szemben már korábban is lehetőséget biztosított az alkotmányjogi panasz benyújtására: „Az Ügyrend 32. § (3) bekezdése alapján általában nincs helye alkotmányjogi panasz benyújtásának a Kúria hatályon kívül helyező és új eljárásra utasító határozatával szemben, mert az eljárás ebben az esetben még folyamatban van. E vonatkozásban az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy kivételesen nem támasztható az indítványozóval szemben az az elvárás, hogy csak az új eljárást követő rendes jogorvoslati lehetőségek kimerítése után nyújthassa be alkotmányjogi panaszát, mert az alkotmányjogi panaszában kifejtett alaptörvény-ellenes sérelem tekintetében az eljárás lényegében már lezárult, továbbá a Kúria iránymutatásának megfelelően lebonyolított új eljárásban már kizárt az alaptörvény-ellenesség

orvoslása. A Kúria ítéletének megfelelően megismételt eljárásban hozott döntés szükségképpen alaptörvény-ellenes lenne.”¹³

57. Az Indítványozó alapjogsérelme abból fakad, hogy ügyében olyan hatóság és bíróság járt el, melynek nem volt hatásköre a Rendelet 7. cikke szerinti kártalanítás megfizetésére kötelezni őt. A Kúria Végzése ezt a jogkérdést eldöntötte. A döntés elvi tartalmaként a Kúria a következőt határozta meg: „Az Európai Parlament és a Tanács 261/2004/EK rendelete (a továbbiakban: Rendelet) végrehajtásáért felelős hatóság a fogyasztóvédelmi hatóság. A nemzeti jogszabályok az uniós joggal összhangban hatáskört biztosítanak a fogyasztóvédelmi hatóságnak mint a Rendelet 16. cikk (1) bekezdése szerint kijelölt nemzeti szervnek a járat törléséből, késéséből fakadó, a Rendelet 7. cikk (1) bekezdésében meghatározott kártalanítási összeg fizetésére kötelezésre is.”¹⁴

58. A fentiek szerint pedig a következő **utasítást** adta az Elsőfokú Bíróságnak: „Az új eljárás során az elsőfokú bíróságnak **érdemben kell elbírálnia a felperes keresetében foglaltakat azzal, hogy a fentiekben kifejtettek értelmében az alperes hatáskörrel rendelkezik a kártalanítás megfizetésére kötelezésre.**”¹⁵ A Kúria Végzése ezzel Indítványozónak olyan alaptörvény-ellenes sérelmet okozott, ami a megismételt elsőfokú eljárásban már nem orvosolható, mivel a Kúria a jogkérdést már eldöntötte és utasította is az elsőfokú bíróságot, hogy annak megfelelően folytassa le a megismételt eljárást, az elsőfokú bíróság pedig a Kúria utasításától nem térhet el, adottnak kell vennie, hogy a BFKH hatáskörrel rendelkezett a BFKH Határozat meghozatalára.

59. A Kp. a korábbi szabályozáshoz képest jelentős változást hozott a tekintetben, hogy a Kúria reformatórius jogkörét jelentősen leszűkítette: „**Jelentős változás az 1952-es Pp.-hez képest, hogy a Kúria - egy szűk lehetőség kivételével - nem változtathatja meg a felülvizsgálni kért határozatot, hanem azt általában vagy hatályon kívül helyezi, vagy hatályában fenntartja.** A változtatás az EJEB Pákozdi kontra Magyarország ügyben hozott döntésének (Pákozdi v. Hungary, Judgment of 25 November 2014, no. 51269/07), és a 3/2016. (II. 22.) AB határozatnak való megfelelést is szolgálja, amellyel, hogy egy rendkívüli perorvoslathoz a kasszációs jogkör számít elfogadottnak, ha a tisztes eljárás szempontjait szem előtt tartjuk. Olyan eljárásban ugyanis, ahol nincs bizonyítás, helytelen a megváltoztatási (reformatórius) jogkör biztosítása, adott esetben egy korábbival ellentétes végleges döntés meghozatala. [Ehhez hasonlóan lásd a 24/2018. (XII. 28.) AB határozatot a Kúria Pfv.III.21.285/2016/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről.]”¹⁶

60. Ez azt jelenti, hogy a Kúria a jelenlegi szabályozás szerint közigazgatási perben az alsóbbfokú bíróság döntését a felülvizsgálati eljárásban a Kp. 121.§ (1) bekezdés értelmében nem változtathatja meg, csak akkor ha egyúttal a közigazgatási hatóságot is új eljárás lefolytatására kötelezi. Éppen ezért, olyan esetekben, ha az eljárási szabályok lehetőséget biztosítanak rá, akár megváltoztató döntést is hozhatna, a Kúria valójában a határozat elvi tartalmában és az alsóbbfokú bíróságnak adott utasításban írja le, a határozott véleményt arról, hogy a megismételt eljárásban hogyan kellene dönten.

61. A Kúriának a Kp. 121.§ (1) bekezdés a) pontja alapján meghozott végzései is precedens értékű határozatoknak minősülnek, ami a szakirodalom szerint is még inkább erősíti, hogy ezek a végzések az ítéletekkel azonos megítélés alá esnek: „Mivel a Kúria a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja szerinti határozatait közzéteszi, ez a szabályozási inkonzisztencia kérdését indifferenssé

¹³ 23/2018. (XII. 28.) AB határozat 16. bekezdés

¹⁴ Kúria Végzése 53. bek.

¹⁵ Kúria Végzése 52. bek

¹⁶ Barabás Gergely / F. Rozsnyai Krisztina / Kovács András György szerk.: Nagykommentár a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvényhez (Kp. Kommentár), Kommentár a Kp. 121.§-hoz

teszi. Mindenesetre előbb-utóbb szükséges volna, hogy a jogalkotó a Kúriának az ügy érdemére vonatkozó, jogkérdésben való állásfoglalásait ítéleti formában meghozandó határozatként határozza meg, még ha azok nem is végleges döntést tartalmaznak, mert az alsóbb fokú törvényszéket új eljárásra kötelezik és a konkrét ügyet nem döntenek el véglegesen. A bírói gyakorlat ugyanis egységes abban, hogy az ügyet véglegesen el nem döntő, új eljárásra utasító bírósági határozatok, nem érdemiek, ezért végzések. Ez alól a Kp. új rendszerében a Kúria ilyen tartalmú döntései - a Kommentár jelen fejezetének szerzője szerint - kivételt képeznek, mivel ezen eljárásoknak csak másodlagosan tárgyük egy konkrét ügy, elsődlegesen azonban egy jogkérdés az, ami viszont véglegesen kerül eldöntésre. A Kúria mint jogalkalmazó szerv is elmozdulhat egy ilyen értelmezés irányába idővel, amivel e következtetlenség jogalkotói beavatkozás nélkül megszűnik."

62. A fenti érvek igazolják, hogy a Kúria Végzése az ügyet lezáró érdemi határozatnak tekintendő az alkotmányjogi panasszal érintett kérdésben, vagyis hogy az Indítványozó ügyében hatáskörrel nem rendelkező szerv járt el.

C. Az Indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sértette a Kúria Végzése

63. Az Indítványozó alkotmányos jogséremlre közvetlenül a Kúria Végzéséből fakad, hiszen az deklarálta, hogy a BFKH hatáskörrel rendelkezett az Alapügyben az Indítványozót a Rendelet 7. cikke szerinti kártalanítás megfizetésére kötelezni. Továbbá a Kúria maga is, mint közigazgatási bíróság döntött a Rendelet 7. cikkében foglalt polgári jogi igény megítéléséről, miközben ezt a kérdést polgári bíróságnak kellett volna tárgyalnia. A Kúria elsőfokú bíróságra kötelező utasítása miatt ráadásul a Kúria hatáskörrel kapcsolatos döntése is „megmászhatatlan” lesz, azt az elsőfokú bíróságnak adottnak kell venni. Az Indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tiszteletes eljárásról való jogának sérelme, tehát közvetlenül a Kúria Végzéséből fakad.

D. A Kúria Végzésével szemben nincs helye jogorvoslatnak

64. Az Indítványozó visszautal a IV. fejezet B. pontjában kifejtett alkotmánybírói gyakorlatra és az Alkotmánybíróság Ügyrendjére: „E vonatkozásban az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy kivételesen nem támasztható az indítványozóval szemben az az elvárás, hogy csak az új eljárást követő rendes jogorvoslati lehetőségek kimerítése után nyújthassa be alkotmányjogi panaszát, mert az alkotmányjogi panaszában kifejtett alaptörvény-ellenes sérelem tekintetében az eljárás lényegében már lezárult, továbbá a Kúria irányutatásának megfelelően lebonyolított új eljárásban már kizárt az alaptörvény-ellenesség orvoslása.” A Kúria Végzése a döntés elvi tartalmaként mondta ki, hogy a BFKH hatáskörrel rendelkezett a Rendelet 7. cikke szerinti kártalanítás megfizetésére kötelezni az Indítványozót és egyben utasította is az elsőfokú bíróságot, hogy ennek alapulvételével hozza meg az érdemi döntését. A Kúria utasításától pedig az elsőfokú bíróság nem térhet el, ezzel kapcsolatosan az Indítványozó jogorvoslattal már nem élhet.

E. Bírósági döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességről, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéstről van szó

65. Az Indítványozó mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy jelen indítvány nem eseti mérlegelésen alapuló bírósági döntés felülbírálatára irányul. Az Indítványozó ismeri a tisztelt Alkotmánybíróság joggyakorlatát, amely az ilyen tartalmú indítványok befogadását visszautasítja.¹⁷ Az Indítványozó egyetért azzal a megállapítással, hogy az egyes peres eljárásokban a tényállás megállapítása, valamint az anyagi jogi (ágazati) jogszabályok értelmezése a rendes bíróságok feladata. Azonban

¹⁷ 3237/2012 (IX. 28.) AB végzés, 12. bekezdés; 3268/2012 (X.4.) AB végzés, 28. bekezdés; 3359/2012 (XI.5.) AB végzés 8. bekezdés

az Alaptörvény előírja, hogy a bíróságok számára, hogy a jogszabályok tartalmának értelmezését milyen módon kell elvégezniük. Ennek az alaptörvényi előírásnak a megsértésével, nem megfelelő alkalmazásával meghozott bírói döntés azonban alapjogsértéshez vezethet. Ugyanígy alapjogsértő az is, ha a bíróság hatáskör hiányában hozza meg a döntését.

66. Jelen indítvány alkotmányjogi szempontból releváns és alapvető alkotmányos jelentőségű kérdése az, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogot ab ovo sérti az, ha egy közigazgatási szerv hatáskör hiányában jár el. A tisztességes eljáráshoz való jogon belül, pedig a törvényes bíróhoz való jog kiemelt sérelme valósul meg azáltal, hogy egy polgári jogi kérdésről nem polgári bíróság, hanem egy közigazgatási hatóság dönt. A törvényes bíróhoz való jog érvényesülését pedig a közigazgatási hatóság határozatának a közigazgatási bíróság általi felülvizsgálata sem orvosolja, mivel a közigazgatási bírósági eljárás sem hordozza a polgári per eljárási garanciáit.

67. Az Indítványozó határozott álláspontja az, hogy polgári jogi igényekről való döntés közigazgatási hatóságokra telepítése önmagában is aggályos és sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot. Illetve az is bizonyos, hogy a jelenlegi jogszabályi környezet nem ad lehetőséget arra, hogy a fogyasztóvédelmi hatóságok a Rendelet 7. cikke szerinti kártalanítás kifizetésére kötelezzék a légitársaságokat. Az a tény pedig, hogy Kúria a jogszabályokkal ellentétesen állapította meg, hogy a BFKH hatáskörrel rendelkezik és ezzel jóváhagyta, hogy az Indítványozó ügyében hatáskörrel nem rendelkező szerv járjon el a tisztelt Alkotmánybíróság 32. bekezdésben gyakorlata alapján ab ovo sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot.

F. A törvényes határidő megtartása

68. Az Indítványozó a Kúria Végzéséről 2023. június 7-én szerzett tudomást. Az elektronikus letöltési igazolást a *K/4.* szám alatt csatoljuk, amely alapján megállapítható, hogy az Indítványozó jelen alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt határidőn belül terjesztette elő.

V. ELJÁRÁSI KÉRDÉSEK (ABTV. 51-53. §§)

69. Az Abtv. 51. §-ának (1) bekezdése alapján az alábbiakat adjuk elő.

70. [Abtv. 52. § (1b) bek. a) pont] A tisztelt Alkotmánybíróság hatásköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontján, illetve az Abtv. 27. §-án alapul. Az Indítványozó jogosultsága a jelen alkotmányjogi panasz benyújtására az Abtv. 27. §-ából fakad.

71. [Abtv. 52. § (1b) bek. b) pont] A jelen esetben a Kúria Végzésével az Indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát sértette azáltal, hogy megállapította, hogy a BFKH hatáskörrel rendelkezett a Rendelet 7. cikke szerinti kártalanítás megfizetésére kötelezni az Indítványozót

72. [Abtv. 52. § (1b) bek. c) pont] A jelen panasz alapján vizsgálendő határozat a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott Kfv.III.37.188/2023/7. számú, az elsőfokú bírósági határozatot hatályon kívül helyező és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasító végzése.

73. [Abtv. 52. § (1b) bek. d) pont] A Kúria Végzése az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdését sérti.

74. [Abtv. 52. § (1b) bek. e) pont] A jelen alkotmányjogi panasz fenti III. fejezetében az Indítványozó részletesen indokolja, hogy álláspontja szerint a Kúria Végzése miatt ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésével.

75. [Abtv. 52. § (1b) bek. f) pont] A jelen alkotmányjogi panasz fenti I. fejezetében az Indítványozó határozott és kifejezett kérelmet terjesztett elő az alaptörvény-ellenesség megállapítása és a Kúria Végzésének megsemmisítése iránt.

76. [Abtv. 52. § (5) bek.] Az Indítványozó adatai: Wizz Air Hungary Légitársasági Zrt. ()

77. Indítványozó adatainak zárt kezelését nem kéri. Az Indítványozó hatályos cégkivonatát **K/5.** szám alatt csatolva mellékeljük.

78. [Abtv. 52. § (6) bek.] A jelen indítványban foglaltakat igazoló dokumentumokat az alábbiak szerint mellékeljük:

Mellékletek:

K/1. szám: ügyvédi meghatalmazás

K/2. szám: BFKH Határozat

K/3. szám: Kúria Végzése

K/4. szám: a Kúria Határozatának átvételét igazoló dokumentum (letöltési igazolás)

K/5. szám: Indítványozó cégkivonata

79. A fentiektől függetlenül is tisztelettel kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy amennyiben a jelen alkotmányjogi panasz bármely formai hibában szenvedne, szíveskedjék az Indítványozót megfelelő határidő tűzésével hiánypótlásra felszólítani.

Budapest, 2023. augusztus 4.

Tisztelettel,

Wizz Air Hungary Légi közlekedési Zrt.
Indítványozó